

גליון מ"ז

פרשת תרומה
תשפ"ב

"ויקחו לי תרומה" - לא נותנים תרומה, לוקחים תרומה!

בעיירה יותר גדולה, חמיו של ר' לייזר פונה אליו ואומר לו; לו תשמע לעצתי, כדאי לך לוותר על המשרה החדשה, כיוון שצרכי הציבור יגזלו מזמנך ולא תוכל להיות שקוע בלימוד כאשר היית מימים ימימה.

שמע ר' לייזר לקול חותנו, ונשאר ללמוד בביתו של חמיו. חמותו התפלצה, הרי אין לנו מה לאכול, וסוף סוף היה אפשרות לר' לייזר להתפרנס בעצמו, למה מנעת ממנו? ענה לה "ומי אמר שהוא אוכל משלי - אולי בכלל אני אוכל משלך???"

בשנה שלאחר מכן, הגיע לר' לייזר הצעה לכהן כרב בעיירה גדולה מאד. ושוב חמיו של ר' לייזר פונה אליו; לו תשמע לעצתי, כדאי לך לוותר על המשרה החדשה, כיוון שצרכי הציבור יגזלו מזמנך ולא תוכל להיות שקוע בלימוד כאשר היית מימים ימימה. שמע ר' לייזר לקול חותנו, ונשאר ללמוד בביתו של חמיו. חמותו התפלצה לגמרי, הרי אין לנו מה לאכול, וסוף סוף היה אפשרות לר' לייזר להתפרנס בעצמו למה מנעת ממנו? ענה לה "ומי אמר שהוא אוכל משלי - אולי בכלל אני אוכל משלך???"

בפעם הרביעית כשהגיע לר' לייזר הצעה לכהן בעיר הברירה וכראש ישיבה, חמיו של ר' לייזר פונה אליו ואומר לו; עכשיו אני כבר לא יכול למנוע ממך את זיכוי הרבים, הגיע הזמן שלך "ללמד" - סע לשלום וה' יהיה עמך...

לא הספיקה הכרכרה של ר' לייזר ומשפחתו לעזוב את העיירה, ושליח רץ אחריהם ובפיו בשורה מרה על פטירת חמיו של ר' לייזר...

"מי אמר שהוא אוכל משלי - אולי בכלל אני אוכל משלך???"
עם ה' חזקו ונתחזקה, יהודי יודע בבירור ש'תרומה זה לקיחה', לקיחה בזה, ולקיחה בלא.
"כי קא ניחא נפשיה, [דמר עוקבא] אמר: אייתו לי חושבנאי דצדקה, אשכח הוה כתיב ביה בשעת אלפי דינרי סיאנקי, אמר: **זודאי קלילי ואורחא רחיקתא**, [המזוודה קלה, והדרך רחוקה, כלומר, צריך אני עוד מצוות ומעשים טובים לחיי הנצח] קם בזבזה לפלגיה ממונניה". [תנבות סז].
כולנו צריכים לזכור "זודאי קלילי ואורחא רחיקתא" - לדאוג לעצמנו שיהיה מה לאכול שם למעלה...

מינהל לעשות רצונך אלמן הפעיל
התחזקות בעבודת ה'...
לע"נ מ"ה הרני אסן מירון
ג' הרני אסן קרלין, וכל מרני ישראל

לייזר טלדז' שהיה גביר גדול והתחייב לפרנס את חתנו בכדי שיוכל לשבת וללמוד.

אבל השטן לא יכל לראות מעשה זה, [וכידוע מה שנתגלה בחלום הלילה לר"ש אסטרופולר (הובא בדרך עץ חיים לדמ"ל) שהיצר הירע הכי קשה לו לסבול זה תורה הקדושה], ופעל לקבל רשות לקחת את כל ממונו של חמיו של ר' לייזר, בכדי שלא יוכל לפרנס את חתנו ר' לייזר.

אבל חמיו התגבר בעזות דקדושה, והמשיך לפרנס את חתנו מהמעט דמעת שנשאר לו. אמדה לו אשתו: הרי לך אין מה לאכול ואיך אתה נותן לר' לייזר את האוכל שלך?
אמר לה **"ומי אמר שהוא אוכל משלי - אולי בכלל אני אוכל משלך???"**

עברה תקופה והגיע הצעה לר' לייזר לכהן כרב בעיירה קטנה, שמחה חמותו של ר' לייזר, שעכשיו יהיה לר' לייזר פרנסה אחרת, ולא תהיה פרנסתו כריחיים על צווארם, ולהפתעתה - חמיו של ר' לייזר פונה אליו ואומר לו; לו תשמע לעצתי, כדאי לך לוותר על המשרה החדשה, כיוון שצרכי הציבור יגזלו מזמנך ולא תוכל להיות שקוע בלימוד כאשר היית מימים ימימה. שמע ר' לייזר לקול חותנו, ולא אבא לקבל את המשרה. חמותו התפלצה, הרי אין לנו מה לאכול, וסוף סוף היה אפשרות לר' לייזר להתפרנס בעצמו למה מנעת ממנו? ענה לה **"ומי אמר שהוא אוכל משלי - אולי בכלל אני אוכל משלך???"**
כן היה בשנה שלאחר מכן, הגיע לר' לייזר הצעה לכהן כרב

"תני ר' יהושע יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית שכן רות אומרת לענמי (רות ב) שם האיש אשר עשיתי עמו היום בנוד אשר עשה עמי אין כתיב כאן אלא אשר עשיתי עמו" (ויקרא רבה פרשה לו).

ולפי"ז כתב הגה"ק החיד"א ז"ל (ע' שו"ת חיים שאל סי' עד אות ב) כי הגם שנאמר (משלי טו כז) 'שונא מתנות יחיה', מכל מקום אין מקום לחשוש זה בנתינת צדקה, ושפיר יכול העני לקבל, כי מאחר ש'הרווח' של הנותן גדול משל המקבל, נמצא שאין כאן 'מתנה', אלא אדרבה הנותן הוא 'המקבל'...

ובזה פירש הגה"ק ה'בן איש חי' ז"ל (ע' אדרת אליהו שופטים ד"ה צדק) בלשון הכתוב (דברים טו ז') 'נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך', שבא הכתוב להזהיר על נתינת הצדקה, והמשיך לומר לא ירע לבבך בתתך לו, כי תאמר בלבבך כיצד אתן לו והרי שונא מתנות יחיה ונמצא שאני גורם הפסד לעני, לזה אמר הכתוב כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך, **ואם כן איך נותן 'מתנה' אלא אתה לוקח הרבה יותר ממה שאתה נותן.**

וכה היה מעשה כפי שסיפר בעל המעשה הרב ר' שמואל לוי שליט"א מנהי"ק צפת, אשר זוכה לשקוד על התורה במשך כל היום כולו, והיתה זקנתו הישישה שזכתה לשיבה טובה בבריאות הגוף והנפש 'מוחזקה' אותו בסך 2,500 שקל מדי חודש בחדשו למען יוכל להגות בתורה כאוות נפשו, והנה לפני חודשים ימים, בער"ש פר' חיי שרה, אמרה לבנה (אביו של בעל המעשה) שרואה כי כבר אין ביכולתה להמשיך להעניק לו, ומפחדת שמא תיקלע לחובות, על כן פנה אליך 'סליקא לה פרשת תרומה'... בנה ניסה להפציר בה שתמשיך כשהוא מכביר במילים אודות גודל הזכות בסיוע ל'בן תורה', אך היא עמדה על שלה. בו ביום, זמן קצר קודם הדלקת הנרות נפלה בביתה, מיד הובילו אותה לבית החולים שם גילו הרופאים כי יש לה שטף דם פנימי ל"ע, 'ותמת שרה' בשב"ק לסדר 'ותמת שרה' כשהיא בת צ"ב שנים. באותה שעה אמרו, כי עד עתה הנה נראה שהסבתא 'מוחזקה' את הנכד, ונתברר כי אדרבה הנכד הוא שהחזיק את הסבתא, ומיד כשהפסיקה להעניק לו פסק מקור חיותה... (באר הפרשה משפטים תשפ"ב).
כמו כן ישנו סיפור מפורסם (עי' שאל אביך יגדלך) על חמיו של ר'

גם היום יש אפשרות לעשות נחת רוח כמו קרבנות
שבת זו - שבת תחילת בניית המשכן והקרבנות הקרבנות, מעוררת בכל יהודי תשוקה עזה 'אימתי יבוא לידי ואקיימנה'...

צריך לדעת שאף שאנו בגלות יש לנו אפשרות לעשות נחת רוח לפני הקב"ה בדיוק כמו שהיינו עושים לפניו בהיות כהנים בעבודתם ולווים בשירים ובזמרים...

חז"ל הקדושים שנהירים להם שבילי רקיע אמרו ב' עצות. לימוד תורה, ואמירת פרשת קרבנות מתוך הבנת והשתוקקות לקיים בפועל...

ו"ל הגמ': (מנחות קי.) "שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות - מאי בלילות? א"ר יוחנן: אלו ת"ח העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהם הכתוב כאילו עוסקים בעבודה. לעולם זאת על ישראל - א"ר גידל אמר רב: זה מוצא בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן; ורבי יוחנן אמר: אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה, מעלה עליהם הכתוב כאילו בנה מקדש בימיהם. אמר ריש לקיש, מאי דכתיב: זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם? כל העוסק בתורה, כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. אמר רבא: האי לעולה למנחה, עולה ומנחה מיבעי ליה! אלא אמר רבא: כל העוסק בתורה, אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה ולא אשם. אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם? כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. [יש עוד המון מאמרי חז"ל, והבאתי מקמא דמטי לידך].

ר' אמות של הלכה הרב הוד מטיאם
המתנה בין בשר לחלב לילדים עד גיל שלוש

שאלה: האם יש להקפיד על המתנה בין בשר לחלב לילדים עד גיל שלוש?
תשובה: בילדים עד גיל שלוש יש להקל שלא להמתין כלל, ודי להם בשטיפה או שתיה לניקוי הפה.

מקורות: עיין שו"ת באר משה (ח"ח ס"ה ל"ו) שכתב שעד ג' שנים לא דקדקו מליתן חלב אחר בשר אפילו תיכף ומיד, רק לא יהיה פי התינוק מלוכלך מבשר עכ"ל. וכן דעת הגר"מ פנינטיין זצ"ל שעד גיל שלוש אין צריכים להמתין כלל בין בשר לחלב (שו"ת די משה עמ' ג'), וכן מטו משמיה דמרן הגר"ש אלישיב זצ"ל דעד גיל שלוש אין צריך להמתין כלל, רק צריך לידע שלא נשאר בשר בפיו (דיני בשר בחלב עמ' סג), וכן כתב בספר הבית בכשרותו (שיעורי הגר"א א"א דינר שליט"א) שבקטנים עד גיל שלוש שנים יש להקל בלי להמתין כלל, והרוצה להחמיר יכול ליתן מים או משקה אחר לשתות בין אכילת בשר לחלב עכ"ל.

חינוך הקטנים להמתנה בין בשר לחלב
שאלה: מהו שיעור זמן ההמתנה לילדים מגיל שלוש ולמעלה?
תשובה: יש בזה מנהגים שונים עיין במקורות.

מקורות: דעת הגר"נ קרליץ זצ"ל דמשעה שגייס הקטן לגיל חינוך ועד גיל תשע יש לחנכו להמתין שעה אחת, ומגיל תשע יש להוסיף ולחנכו להמתין כפי הרגילות שממתין בין סעודה לסעודה, כלומר כפי רגילותו של הקטן שאם רגיל להמתין שלוש או ארבע שעות בין סעודה לסעודה, ימתין שיעור זמן זה בין בשר לחלב, ומגיל שהוא קרוב לבד מצוה יש לו להמתין שש שעות עכ"ל (חוט שני, שבת ח"ד). ומשמיה דהגר"ש ז"ל אלישיב זצ"ל מובא שמשעה שהגיע הקטן לגיל חינוך ועד גיל שמונה, די במה שממתין שעה אחת, ומגיל שמונה עד שתיים עשרה ימתין שלוש שעות, ומגיל שתיים עשרה [ובבת מגיל אחת עשרה] ראוי להקפיד על שש שעות (אשרי האיש עמ' מ"ה, וכ"כ בשט"מ בספר וישמע משה ח"ה). ומשמיה דהגר"ש ז"ל איוערבאך זצ"ל מובא שכאשר מגיע הקטן לגיל שמתחיל להבין קצת שאין לאכול יחד כגון בגיל שלוש וכדו' אפשר שכדאי שיחכו שעה - ששעתיים או יותר, וכאשר מגיעים לכלל עונת הפעוטות בן שש - שבע יש להרגילים להמתין כמנהגינו שש שעות שאם לא יעשו כן יהיה קשה להם אח"כ להתרגל לזה (מעדני שלמה עמ' רמב). ובארחות רבינו (ח"ג עמ' עד) מובא שהסטיפלער זצ"ל נהג להצריך הקטנים בביתו להמתין שש שעות, והוסף הגר"ח ק שהקפיד בזה משהגיעו לגיל חינוך אבל בפחות מזה היה מקל בפחות בשעת הצורך ע"ש.

